

Plankton i Bünsowska tjärn

Syfte

Att lära sig hur man tar planktonprov samt att kunna identifiera viktiga huvudgrupper av plankton med hjälp av mikroskop.

Utförande

Hämta en planktonhäv och en liten provflaska på utsatt schematid hos din lärare. Du får då också en instruktion om hur den ska användas. Gå till Bünsowska tjärn. Den ligger vid Hovrätten och CSN, bakom polishuset och Åkersvikskolan.

Ta ett planktonprov i ytvattnet på en lämplig plats du kommer åt med häven. Håll provet i provflaskan. Skölj ur häven om det behövs. Gå tillbaka till skolans laborationssal.

Ta fram ett mikroskop. Följ noga instruktionen för hur ett mikroskop ska användas. Mikroskopet är optiska och mekaniska precisionsinstrument, som också är mycket dyrbara och ömtåliga!

Gör ett planktonprov för mikroskopet. Det går till så att du sätter en droppa vatten med plankton i på ett objektglas. Sedan lägger du ett täckglas över vattendroppen. Det får inte bli blött på ovansidan av täckglaset.

Sätt fast provet på objekthållaren på mikroskopets objektbord. Se till så att hållaren fungerar som den ska genom att vrida på de två skruvarna för förflyttning i sidled och höjdlid.

Ställ in objektivrevolvern på lägsta förstoring (= det kortaste objektivet ska peka rakt ner). Slå på ljuset och ställ in skärpan. Du kan eventuellt behöva ändra ljusstyrkan - är det för ljusst så försvinner detaljer och är det för mörkt ser du inget.

Leta över hela ytan genom att vrida på objekthållaren skruvar i sidled och höjdlid. Anteckna vad du ser. Använd böcker och häften med fotografier och teckningar på olika vattenlevande planktondjur.

När du är färdig och inte kan urskilja mer så ökar du förstoringen genom att vrida fram det näst längsta objektivet. Nu ska du bara fininställa skärpan med den lilla skärpeskruven. Blir det inte skarpt så är objektivet smutsigt och måste göras rent. För det finns speciella servetter och rengöringsvätska på mikroskopvagnen.

Leta igenom igen - nu hittar du kanske mindre djur. Gå sedan upp på ännu högre förstoring. Då lär du även kunna hitta växtplankton.

Vanligen kan du inte gå upp på den högsta förstoringen utan att använda immersionsolja mellan provet och objektivet. Det finns också på mikroskopvagnen.